вих післядипломної підготовки керівників для системи охорони здоров'я України та юристів-практиків.

2. Місією розробленої авторами правової складової післядипломної підготовки керівників для системи охорони здоров'я України та кадрового резерву є професійна підготовка висококваліфікованих відповідальних кадрів для державного управління системою охорони здоров'я, зокрема її приватного сектору, спроможних розробляти, аналізувати і реалізовувати державну політику у сфері охорони здоров'я.

3. Встановлено, що основними складовими професійної моделі фахівця в галузі медичного права є такі: професіоналізм, культура управлінської діяльності, патріотизм та особистісні якості.

4. Визначено, що в Україні практично відсутні спеціалісти, які б мали необхідний обсяг знань як у сфері юриспруденції, так і в медицині; очевидною є неконсолідованість діяльності представників правової та медичної науки.

5. Системний аналіз опрацьованих у процесі роботи літературних джерел доводить, що питання науково-теоретичного обґрунтування засад медичного права в Україні комплексно не розглядалися. Саме тому в контексті зазначеної проблематики подальшої розробки потребують: теоретико-методологічні засади дослідження медичного права; особливості медичного права як навчальної та наукової дисципліни, її роль і місце в системі правової та медичної науки і практики; особливості правового регулювання медичної діяльності в різні історичні періоди України (зокрема, особливий науковий інтерес становить дослідження законотворчої діяльності в Україні у бездержавний період, у період визвольної боротьби українського народу за відновлення власної держави (1917–1920 рр.) та впродовж державної незалежності (1991–2008 рр.)); питання гармонізації національного законодавства України у галузі охорони здоров'я з правовими стандартами Ради Європи та Європейського Союзу; механізми взаємодії органів управління та лікувально-профілактичних закладів державної системи охорони здоров'я України з приватними медичними підприємствами, об'єднаннями та кооперативами, а також правове регулювання діяльності відомчої медицини.

Список використаних джерел

1. *Вороненко Ю.В., Радиш Я.Ф.* Медичне право в системі права України: стан і перспективи розвитку // Український медичний часопис. – 2006. – № 5 (55). – С. 5–10.
2. *Вороненко Ю.В., Радиш Я.Ф.* Право – важлива складова програми післядипломної підготовки керівників системи охорони здоров'я України // Український медичний часопис. – 2006. – № 6 (56). – С. 35–39.
3. *Гасвський Б.А., Ребкало В.А.* Чи спроможна сучасна наука управління впливати на становлення українського менталітету? // Вісник УАДУ. – 1996. – № 3. – С. 44–57.
4. *Медицинское* право Украины: Учеб. пособ. / В.Д. Волков, Л.Н. Дешко, В.П. Заблоцкий и др. – Донецк: ДонНУ, 2005. – 268 с.
5. *Персональный* менеджмент: Учеб. / С.Д. Резник, С.Н. Соколов, Ф.Е. Удолов и др. – 2-е изд., перераб. и доп. – М.: ИНФА-М, 2002. – 622 с.
6. *Радиш Я.Ф.* Медичне право – важлива складова програми післядипломної підготовки керівників для системи охорони здоров'я // Управління закладом охорони здоров'я. – 2007. – № 7. – С. 91–94.
7. *Сергеев Ю.Д., Мохов А.А.* Основы медицинского права России: Учеб. пособ. / Под ред. Ю.Д. Сергеева. – М.: ООО "Медицинское информационное агентство", 2007. – 360 с.
8. *Стеценко С.Г.* Медицинское право: Учеб. – СПб.: Изд-во "Юридический центр Пресс", 2004. – 572 с.

Стратегічні орієнтири формування ефективної системи муніципального фінансового контролю

О.Д. Скопич,
аспірант НАДУ при Президентові України

Трансформаційні процеси в українському суспільстві зумовлюють необхідність вирішення важливого завдання – створення в державі дієвої фінансово-бюджетної системи та ефективних механізмів для її подальшого вдосконалення. Це вимагає переосмислення ролі держави у здійсненні фінансового контролю взагалі та місцевих бюджетів зокрема, концепції зовнішнього та внутрішнього фінансового контролю, взаємозв'язків структурних елементів державного контролю як цілісної системи.

В умовах переходу до ринку зростає проблема формування бюджетів місцевого самоврядування для проведення науково обґрунтованої соціально-економічної політики, що пов'язано з накопиченням, розподілом і використанням фінансових ресурсів. Дотримання суб'єктами місцевого самоврядування чинного законодавства із зазначених питань залежить від функціонування організаційно-правового механізму

© О.Д. Скопич, 2008

державного управління сферою фінансового контролю на регіональному та місцевому рівнях.

Негативні тенденції зростання незаконного, нецільового використання бюджетних коштів та інших бюджетних правопорушень у регіонах свідчать про недосконалість системи фінансового контролю та системи відповідальності за недотримання вимог і правил у бюджетній сфері. Звітні показники, що характеризують фінансово-бюджетну дисципліну, останніми роками доводять неспроможність існуючої системи фінансового контролю ефективно здійснювати функції контролю в цілому у державі та на місцевому рівнях. Таким чином, актуалізується проблематика вивчення фінансового контролю в системі органів місцевого самоврядування.

У теперішній час питання фінансового контролю перебувають у центрі уваги багатьох вітчизняних фахівців, а саме: М. Білухи, Ф. Бутинця, А. Бутка, В. Гаращук, А. Ісмаїлова, М. Каленського, В. Нагребельного, В. Шевчука, О. Юрченка, а також висвітлюються у працях зарубіжних учених І. Бєлобжецького, Е. Вознесенського, О. Грачової, С. Рябухина. Питанням організації та методів фінансового контролю присвячені роботи О. Андрійка, В. Авєр'янова, Н. Нижник, проблемам державного фінансового контролю – дослідження В. Мельничука, Л. Савченка, І. Стефанюка, В. Стрельцова, В. Шамрая. Вагомий внесок у вивчення питань бюджетного процесу і, зокрема, виконання місцевих бюджетів зробили вітчизняні дослідники: О. Василик, О. Іваницька, В. Кравченко, І. Луніна, В. Опарін, О. Поважний, І. Розпутенко, С. Юрій, В. Юрчишин, М. Чумаченко. Державний та незалежний аудит розглядають у своїх працях американські вчені. Так, Дж. Робертсон, В. Тейлор, Д. Ірвін вивчали організацію внутрішнього фінансового контролю. Види та суб'єкти фінансового контролю місцевих бюджетів досліджував польський учений Б. Дольницькі.

Метою дослідження є теоретичне обґрунтування засад становлення та розвитку управління сферою фінансового контролю діяльності органів місцевого самоврядування в умовах ринкової економіки, опрацювання практичних рекомендацій щодо підвищення його ефективності.

У теперішній час держава, на жаль, не має можливості реально оцінити фактичний стан справ з фінансово-бюджетною дисципліною в Україні. Посилення контрольних заходів, розпочате у 2005 р., призвело до значного збільшення обсягів виявлених фінансових порушень, що певною мірою засвідчило приховані "резерви" порушень (рис. 1, за даними [5]). Якщо й надалі спостерігатимуться такі темпи зростання обсягів фінансово-бюджетних порушень, то, на нашу думку, створиться реальна загроза дестабілізації бюджетного процесу. Це може призвести, зокрема, до невиконання плану бюджетних надходжень на загальнодержавному та місцевому рівнях, значного збільшення бюджетної заборгованості, переливання бюджетних коштів з напрямів підтримки важливих для суспільства державних цільових програм до різного роду сумнівних проектів розвитку. Чинна система фінансового контролю в Україні не дозволяє відслідковувати законність та відповідність спрямування бюджетних коштів на видатки розвитку, що й спонукає суб'єктів господарювання та представників "регіональних еліт" до їх незаконного отримання та нецільового використання.

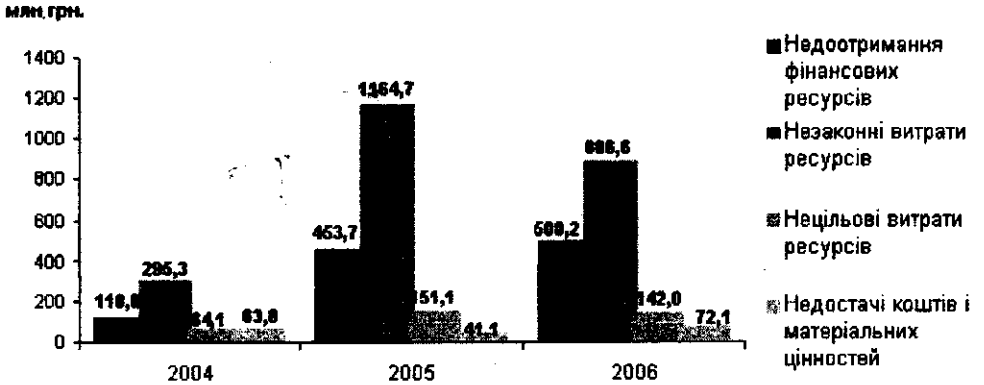

Рис. 1. Тенденції виявлених обсягів фінансових порушень у 2004–2006 рр.

Реалізація державних програм розвитку та реформування економіки України потребує ефективної системи фінансового контролю. Від того, наскільки достовірною та дієвою є інформація, що надається цією системою, залежить обґрунтованість та ефективність управлінських рішень, прийнятих керівниками всіх рівнів, а отже, фінансово-економічний та соціально-політичний добробут суспільства.

Фінансовий контроль необхідно розглядати як багатогранну систему аналізу та перевірки законності, раціональності, доцільності процесів формування і використання фінансових ресурсів на всіх рівнях управління, оцінки ефективності прийнятих управлінських рішень для досягнення на цій основі економічного зростання. Широка сфера застосування фінансового контролю дозволяє суттєво впливати на весь економічний процес, стежити за дотриманням фінансової безпеки держави, досягненням фінансової самодостатності регіонів, секторів і галузей економіки, збалансованістю державного і місцевих бюджетів,

захищеністю фінансово-економічних інтересів громадян і суспільства. Раціональна організація та ефективне функціонування фінансового контролю сприяє забезпеченню національних економічних інтересів держави, поліпшенню керованості фінансовими ресурсами, розвитку ринкової економіки.

Внаслідок нескоординованої трансформації система фінансового контролю наразі витрачає непропорційно великі ресурси на своє утримання, зберігає багато рис пострадянського періоду, особливо в організаційно-функціональній структурі та методах роботи контролюючих органів, а тому є морально застарілою і фактично не забезпечує необхідного прогресу.

Однак після отримання незалежності Україна досягла позитивних зрушень у розвитку своєї системи фінансового контролю. Так, з прийняттям у 2001 році Бюджетного кодексу України було частково створено правове поле для розвитку державного і муніципального фінансового контролю, проте лише в частині контролю за дотриманням бюджетного законодавства.

У зв'язку з цим актуальним і доцільним є формування концепції розвитку фінансового контролю, яка б відповідала сучасним вимогам та сприяла стабільному зростанню економіки України та її регіонів. Така концепція повинна базуватися на принципі децентралізації системи фінансового контролю. Необхідно чітко визначити роль і місце держави й органів місцевого самоврядування у цій сфері, зокрема одночасно розмежувати компетенції між усіма рівнями влади, визначивши функціональні повноваження органів державної влади та місцевого самоврядування, у тому числі обласних і районних рад, які б виключали дублювання цих функцій.

Реалізація положень Закону України "Про місцеве самоврядування" зумовлює появу в Україні принципово нових суб'єктів фінансового контролю, якими стають органи місцевого самоврядування [2]. Вони повинні відігравати дедалі важливішу роль у здійсненні фінансового контролю за таких обставин. Передусім органи місцевого самоврядування є дієвим засобом суспільного самоконтролю. Саме тут значною мірою концентрується нереалізований потенціал регіонів, який обов'язково необхідно розвивати. Крім того, вони є суб'єктами управління фінансовими ресурсами та майном відповідних територій. Місцеві бюджети, які є складовою бюджетної системи та основою фінансової бази діяльності органів самоврядування, забезпечують фінансування заходів економічного і соціального розвитку, що здійснюється органами влади й управління на відповідній території. Згідно із зазначеним законом, органи місцевого самоврядування уповноважені здійснювати фінансовий контроль, зокрема щодо бюджету, фінансів, цін, права власності, соціально-економічного розвитку, планування та обліку, відносин з підприємствами, установами й організаціями, що перебувають у комунальній власності відповідних територіальних громад тощо.

Проте слід наголосити, що за попередні роки так і не відбулося суттєвого покращання фінансово-бюджетної дисципліни при використанні бюджетних коштів. Поліпшення абсолютних показників, що характеризують фінансово-бюджетну дисципліну, за останні роки не дає підстав стверджувати про фактичне покращання стану у цій сфері, оскільки вони змінювалися в умовах значного скорочення кількості перевірок органами Державної контрольно-ревізійної служби.

Перевірки виконання бюджетів усіх рівнів дають змогу визначити характерні порушення, головною причиною яких є: недотримання органами місцевого самоврядування та виконавчої влади норм законодавства на стадіях формування та виконання відповідних бюджетів; відсутність дієвого контролю над підпорядкованими установами й організаціями щодо бюджетної дисципліни; неналежна організація попереднього та поточного контролю. Типовим порушенням у регіонах є недотримання порядку розподілу доходів між бюджетами різних рівнів, багато проблем створюють негрошові форми розрахунків у бюджетній сфері, відбувається зростання обсягів фінансування з місцевих бюджетів установ, які утримуються за рахунок коштів державного бюджету, що суперечить вимогам Бюджетного кодексу України.

Локально-стихійні заходи стосовно посилення контрольно-ревізійної діяльності, що їх останнім часом вживає Кабінет Міністрів України, не змінять ситуацію в напрямі поліпшення фінансово-бюджетної дисципліни. Для цього необхідно розробити чітку Стратегію розвитку фінансового контролю та якнайшвидше її впровадити.

Основним критерієм дієвості Стратегії має бути її ефективність. Стратегія може бути визнана ефективною, якщо вона забезпечуватиме стабілізацію бюджетної системи України, сприятиме економічному зростанню держави, зменшенню корупції у бюджетній сфері та скороченню тіньового сектору економіки. Водночас стратегія буде ефективною, якщо вона стане органічною складовою економічної стратегії держави.

Принцип ефективності, на якому побудована нинішня бюджетна система України, вимагає від усіх учасників бюджетного процесу досягнення запланованих цілей із залученням мінімуму бюджетних коштів та досягнення максимального результату в умовах використання визначеного бюджетом обсягу коштів. На нашу думку, визначення мінімального обсягу бюджетних коштів для впровадження Стратегії з метою досягнення максимального результату є неприйнятним для її розробки та впровадження, виходячи з самої мети стратегії. Тому йдеться про залучення повного спектру суспільних ресурсів, у тому числі й бюджетних. Але бюджетні ресурси на зазначені цілі мають залучатися у більш ефективний та оптимальний спосіб. Адже така Стратегія має розроблятися на перспективу, оскільки поставлені завдання є комплексними і об'єктивно не можуть бути вирішені за 1–3 роки. Впровадження оновленої системи передбачає

також певні зміни в менталітеті та культурі суспільства. Безумовно, це дуже тривалий процес, що особливо важливо на рівні місцевих органів влади та місцевого самоврядування.

Одним з основних напрямів Стратегії має бути розвиток системи муніципального фінансового контролю як основи забезпечення функціонування важливої складової бюджетної системи – місцевих бюджетів. Основними напрямами розбудови муніципального контролю мають бути створення в органах місцевого самоврядування всіх рівнів системи внутрішнього та громадського контролю за витрачанням бюджетних коштів і системи зовнішнього незалежного контролю.

Щоб розпочати діяльність з розробки Стратегії, необхідно:

- провести розширені обговорення у Кабінеті Міністрів України, Верховній Раді України, з органами місцевої влади та місцевого самоврядування, консультації з громадськістю для забезпечення належного сприйняття, розуміння та відповідального ставлення до реформування системи;
- здійснити розрахунки необхідних ресурсів (кошти, кадрові та інформаційні ресурси, майно) і визначити їхні джерела, розрахувати собівартість реформи та зіставити з державними вигодами від впровадження сучасної контролюючої системи;
- визначитися з єдиною термінологією у сфері муніципального фінансового контролю та привести її у відповідність до міжнародних вимог; розробити та затвердити єдину класифікацію муніципального фінансового контролю, видів, форм та методів контролю; чітко розмежувати функції внутрішнього та зовнішнього фінансового контролю; окреслити межі системи муніципального фінансового контролю, відокремивши її від приватної та ринкової діяльності суб'єктів господарювання, зосередити її діяльність переважно на місцевих бюджетах, трансфертах і комунальній власності, а також дотриманні основних принципів, закладених у Бюджетному кодексі України: законності, єдності бюджетної системи України, обґрунтованості, цільового використання бюджетних коштів, ефективності, прозорості та відповідальності учасників бюджетного процесу;
- зосередитися на забезпеченні правильності обчислення, повноти і своєчасності сплати податків, зборів (обов'язкових платежів) та інших надходжень до бюджету, тобто на забезпеченні виконання доходної частини бюджету в аспекті муніципального фінансового контролю ринкової діяльності суб'єктів господарювання;
- розробити на підставі обраних напрямів розвитку відповідні законопроекти та внести зміни і доповнення до чинного законодавства;
- створити єдину інформаційну базу даних щодо планування, реалізації та звітування відповідних процесів у системі державного та муніципального фінансового контролю як на центральному, так і на місцевому рівнях.

Запровадження та реалізація Стратегії за визначеними напрямами має відбуватися поетапно, за чітко визначеним планом дій із зазначенням цілей кожного етапу та строків його виконання. При цьому велику увагу слід приділити здійсненню регіонального моніторингу реалізації стратегії. Регіональний моніторинг – це комплекс заходів з аналізу, оцінювання й контролю реалізації цілей Стратегії, що охоплює спеціально організовану та постійно діючу систему формування необхідної статистичної звітності, збирання й аналіз статистичної інформації, здійснення альтернативних інформаційних заходів (проведення соціологічних досліджень, вивчення звітів аналітиків) щодо діагностики стану та тенденцій розвитку регіону.

У ході моніторингу виконання Стратегії вирішуються такі завдання: стимулювання реалізації окремих проектів і Стратегії в цілому; оцінка досягнення головної мети; отримання інформації для ухвалення рішень про розподіл ресурсів на досягнення мети або для коректування цілей; оцінка ступеня реалізації заходів, їх уточнення і коригування; підтримка в робочому стані структури моніторингу і реалізації Стратегії.

Водночас у прийнятій Кабінетом Міністрів України "Концепції розвитку державного внутрішнього фінансового контролю" [4], головною метою якої є підвищення ефективності використання державних ресурсів та адаптація системи державного внутрішнього фінансового контролю України до відповідної системи ЄС, розвиток муніципального фінансового контролю як окремий напрям розвитку взагалі не окреслено. Довкола місцевого самоврядування традиційно виникали й виникають перманентні дискусії, що насамперед відбивають спроби відповісти на питання стосовно природи і сутності явища суспільного життя та його місця в механізмі управління державними справами. Одним з таких полемічних питань є питання про роль та місце місцевого самоврядування: чи це лише елемент громадянського суспільства, що прагне побудувати Україна, чи складова державного механізму, основне соціально-політичне призначення якого полягає у реалізації завдань та функцій держави.

Відповідно до норм Конституції України [1], місцеве самоврядування є правом територіальної громади самостійно вирішувати питання місцевого значення у межах законів України. Місцеве самоврядування в Україні – це гарантоване державою право й реальна здатність територіальної громади самостійно або під відповідальність органів і посадових осіб місцевого самоврядування вирішувати питання місцевого значення в межах Конституції та законів України. У ст. 142–145 Конституції України та нормах Закону України "Про місцеве самоврядування в Україні" [2] чітко визначено функції та повноваження органів

місцевого самоврядування – вони не належать до державного сектору. Лише окремі, а саме делеговані, повноваження органів виконавчої влади, надані законом органам місцевого самоврядування, можна розглядати як державні. Водночас у Законі України "Про місцеве самоврядування в Україні" визначено, що державний контроль за діяльністю органів і посадових осіб місцевого самоврядування може здійснюватися лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, передбачені Конституцією та законами України, і не повинен призводити до втручання органів державної влади чи їхніх посадових осіб у здійснення органами місцевого самоврядування наданих їм власних повноважень [2].

Отже, вищенаведене зумовлює необхідність зміни пріоритетів державної регіональної політики у сфері фінансового контролю. Йдеться про створення та розвиток в Україні системи муніципального фінансового контролю, яку необхідно виважено й обґрунтовано відпрацювати. Розширення фінансової автономії органів місцевого самоврядування України потребує запровадження спеціальних процедур фінансового контролю й аудиту їхніх рахунків та фінансових операцій. З цією метою доцільно прийняти спеціальний закон про фінансовий контроль в Україні.

Головними завданнями муніципального фінансового контролю слід визначити: перевірку законності й ефективності використання фінансових ресурсів держави, сконцентрованих у місцевих бюджетах; стеження за дотриманням фінансової безпеки держави і передусім бюджетної стабільності; встановлення доцільності й раціональності використання фінансових ресурсів, зосереджених на відповідній території; виявлення достовірності та повноти надходжень до місцевих бюджетів усіх рівнів, а також цільових і позабюджетних фондів.

Система муніципального фінансового контролю повинна складатися з таких елементів: 1) суб'єкт контролю; 2) об'єкт контролю; 3) предмет контролю; 4) теоретико-методологічна база; 5) законодавчі та нормативно-правові акти; 6) організаційно-функціональна структура; 7) науково-дослідна та навчальна бази; 8) кадрове забезпечення; 9) матеріально-технічне та фінансове забезпечення; 10) інформаційно-комунікативна інфраструктура.

Контроль бюджетного процесу на муніципальному рівні може стати реальністю лише за наявності відповідних контролюючих суб'єктів. Проте їх невизначеність у сучасних умовах унеможливлює здійснення процедури контролю. Таким чином, найсуттєвішою передумовою функціонування контролюючої системи на муніципальному рівні є визначення ініціаторів і виконавців процедур контролю за процесами формування місцевих бюджетів.

Об'єктами муніципального фінансового контролю повинні стати кошти відповідних місцевих бюджетів та трансферти, фінансові відносини між різними рівнями місцевого самоврядування та суб'єктами господарювання, їх відносини зі сферами державної влади й суспільства стосовно формування та використання фінансових ресурсів для задоволення соціально-економічних потреб територіальних громад і окремих територій.

Основні принципи муніципального фінансового контролю мають відповідати принципам, закладеним у Бюджетному кодексі України. Це, зокрема, принципи обґрунтованості та повноти, цільового використання бюджетних коштів, справедливості й неупередженості, відповідальності учасників бюджетного процесу, публічності, прозорості та субсидіарності.

Система муніципального фінансового контролю може застосовувати всі форми фінансового контролю (попередній, поточний, наступний), оскільки вони перебувають у тісному взаємозв'язку, тим самим забезпечуючи безперервний характер контролю. Основними методами, які найбільш доцільно використовувати органами, уповноваженими на здійснення муніципального фінансового контролю, на погляд автора, є аудит та тематична перевірка. Важливим елементом муніципального фінансового контролю є звітування про виконання бюджету. Згідно з вимогами Бюджетного кодексу України, перевірка звіту про виконання місцевого бюджету повинна здійснюватися комісією з питань бюджету відповідної ради, яка розглядає показники виконання місцевого бюджету з профільними комісіями. Саме на цьому етапі бюджетного процесу необхідно посилити роль муніципального фінансового контролю.

Однією з головних проблем створення та розвитку муніципального фінансового контролю в Україні є несформованість інституцій, які б забезпечували його ефективність і дієвість у кожному окремому регіоні. Органи місцевого самоврядування не мають належного законодавчого забезпечення та фінансової бази для вирішення питань створення і розвитку системи муніципального фінансового контролю. На думку автора, одним із перших кроків на цьому шляху має бути створення органами місцевого самоврядування структурних підрозділів з внутрішнього контролю та аудиту, які б здійснювали на належному рівні контроль за такими аспектами: оцінка обґрунтованості й законності показників проектів відповідних бюджетів та їх виконання; формування і використання фінансових ресурсів відповідної території; виконання місцевих програм економічного та соціального розвитку. Зазначені підрозділи забезпечували б організацію та проведення поточного контролю за належним виконанням відповідних бюджетів, проведення тематичних перевірок і обстежень за окремими статтями бюджету, перевірку підприємств, що отримували кошти місцевих бюджетів. Також доцільно уповноважити служби внутрішнього контролю та аудиту на проведення аналізу порушень і відхилень від затверджених показників при виконанні бюджету, визначення причин таких порушень і підготовки пропозицій щодо їх усунення та недопущення у подальшому.

Отже, в умовах сучасного бюджетного процесу створення системи муніципального фінансового контролю є необхідним і обґрунтованим з погляду забезпечення на належному рівні фінансово-бюджетної дис-

ципліни, передусім у регіонах. Реформа фінансового контролю в Україні у частині децентралізації контрольних функцій і повноважень з їх передачею місцевим органам влади й органам місцевого самоврядування повинна здійснюватися синхронізовано з реформою міжбюджетних відносин.

Таким чином, проведене дослідження дає змогу сформулювати такі принципові положення, висновки та пропозиції (як теоретичної, так і практичної спрямованості) щодо напрямів, методів та інструментів формування та ефективного функціонування системи фінансового муніципального контролю:

1. Встановлено, що фінансовий контроль необхідно розглядати як багатогранну систему аналізу та перевірки законності, раціональності, доцільності процесів формування і використання фінансових ресурсів на всіх рівнях управління, оцінки ефективності прийнятих управлінських рішень для досягнення на цій основі економічного зростання.
2. Концепція державного фінансового контролю повинна будуватися на принципі децентралізації системи фінансового контролю. Необхідно чітко визначити роль і місце держави й органів місцевого самоврядування у цій сфері, зокрема одночасно розмежувати компетенції між усіма рівнями влади, визначивши функціональні повноваження органів державної влади і місцевого самоврядування, у тому числі обласних та районних рад, які б виключали дублювання цих функцій.
3. Запропоновано Стратегію розвитку фінансового контролю, одним із основних напрямів реалізації якої має бути розвиток системи муніципального фінансового контролю як основи забезпечення функціонування важливої складової бюджетної системи – місцевих бюджетів. Запровадження та реалізація такої Стратегії має відбуватися поетапно, за чітко визначеним планом дій із зазначенням цілей та строків їх досягнення.
4. Зазначено, що для покращання заходів з реалізації Стратегії велике значення має здійснення регіонального моніторингу реалізації стратегії. Розглянуто елементи системи регіонального моніторингу та його основні завдання.
5. Головними завданнями муніципального фінансового контролю слід визначити: перевірку законності й ефективності використання фінансових ресурсів держави, сконцентрованих у місцевих бюджетах; стеження за дотриманням фінансової безпеки держави і передусім бюджетної стабільності; встановлення доцільності й раціональності використання фінансових ресурсів, зосереджених на відповідній території; виявлення достовірності та повноти надходжень до місцевих бюджетів усіх рівнів, а також цільових і позабюджетних фондів.

Зрозуміло, що багато теоретичних і методичних питань, пов'язаних з розвитком системи фінансового контролю у сфері місцевого самоврядування, особливо в сучасних умовах, залишаються невирішеними. Так, у теперішній час в науковій літературі майже не опрацьовані питання організації фінансового контролю діяльності територіальних громад, зокрема його характерні риси, об'єкти та суб'єкти, форми і методи, дієві механізми тощо. Також у практиці соціально-економічних та адміністративних перетворень в Україні спостерігається дублювання функцій органів державного фінансового контролю та низька ефективність їх функціонування в цілому.

Усе це спричинює необхідність здійснення подальшого дослідження щодо удосконалення існуючої системи муніципального фінансового контролю.

Список використаних джерел

1. *Конституція* України. – К.: Преса України, 1997. – 80 с.
2. *Закон* України "Про місцеве самоврядування в Україні" від 21.05.1997 р. № 280/97-ВР. – Режим доступу: http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi
3. *Постанова* Кабінету Міністрів України "Про упорядкування структури місцевих державних адміністрацій" від 18.05.2000 р. № 821 // Офіційний вісник України. – 2000. – № 20. – Ст. 91.
4. *Концепція* розвитку державного внутрішнього фінансового контролю. Схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 24.05.2005 р. № 158-р. – Режим доступу: http://www.acrada.gov.ua – Заголовок з екрана.
5. *Офіційний* сайт Головного контрольно-ревізійного управління України. – Режим доступу: http://www.dkrs.gov.ua – Заголовок з екрана.